

sprawozdanie

November 1, 2020

1 Obliczanie pierwiastków wielomianów w postaci

$$f(x) = ax^3 + bx^2 + cx + d, \quad a, b, c, d \in R$$

Zacniemy od dodania potrzebnych bibliotek pozwalających nam zdefiniować wielomiany w języku Julia oraz rysować potrzebne wykresy

```
[179]: using Polynomials
      using Plots
```

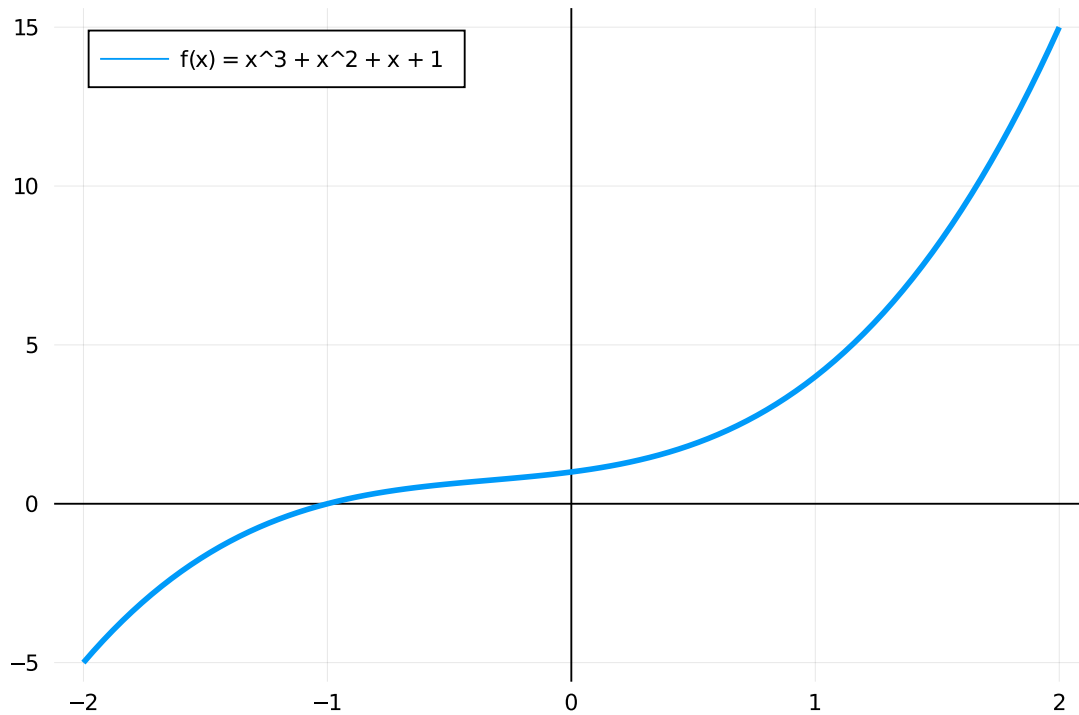
Zdefiniujemy sobie przykładowy wielomian: $x^3 + x^2 + x + 1$ i narysujmy jego wykres.

```
[180]: f = Polynomial([1,1,1,1])
```

```
[180]: 1 + x + x^2 + x^3
```

```
[181]: default(framestyle = :zerolines)
      plot(f, -2, 2, label = "f(x) = x^3 + x^2 + x + 1", linewidth = 3, legend = :
        ↪topleft)
```

```
[181]:
```


1.0.1 Obliczanie wartości funkcji i pochodnych

Potrzebujemy sprawnego i szybkiego algorytmu do obliczania wartości naszych wielomianów oraz ich pochodnych pierwszego stopnia. Do tego użyjemy rozszerzonego schematu Hornera danego algorytmem:

[182]: *# Funkcja dla danej funkcji f i argumentu x zwróci parę (f(x0), f'(x0)).*

```
function Horner(polynomial, x)
    n = length(polynomial) - 1

    f = polynomial[n]
    f = 0

    for i = n - 1:-1:0
        f = f + x * f
        f = polynomial[i] + x * f
    end

    return f, f
end
```

[182]: Horner (generic function with 1 method)

Sprawdźmy poprawność działania algorytmu dla kilku przykładowych punktów

```
[183]: using Printf

println("Dla x = 0: ", Horner(f, 0))
println("Dla x = 2: ", Horner(f, 2))
println("Dla x = 4: ", Horner(f, 4))
```

```
Dla x = 0: (1, 1)
Dla x = 2: (15, 17)
Dla x = 4: (85, 57)
```

2 Metoda Newtona

Poniżej znajduje się zaimplementowany algorytm metody Newtona

```
[184]: # Funkcja dla danej funkcji f, danego punktu startowego x0 zwróci pierwiastek z
      ↪ dokładnością do .
      # Oczywiście tylko jeśli x0 będzie dostatecznie tego pierwiastka.
      # Ponieważ metoda może być rozbieżna ograniczę liczbę iteracji do M.

function Newton(f, x0, , M, print = false)
    v = Horner(f, x0)

    if (abs(v[1]) < )
        return x0
    end

    for i = 1:M
        x1 = x0 - v[1]/v[2]
        v = Horner(f, x1)

        r = abs((x1 - x0)/x1)

        if print
            @printf("Iteracja: %d, x_i = %f, błąd bezwzględny = %f\n", i, x1, r)
        end

        if (abs(v[1]) < )
            return x1
        end

        x0 = x1
    end

    return x0
end
```

[184]: Newton (generic function with 2 methods)

Przetestujmy działanie algorytmu dla kilku punktów startowych dla naszej funkcji f.

```
[185]: Newton(f, 5, 1.0e-10, 20)
```

[185]: -1.00000000000000018

```
[186]: Newton(f, -6, 1.0e-10, 20)
```

[186]: -1.00000000000000009

```
[187]: Newton(f, 100, 1.0e-10, 20, true)
```

```
Iteracja: 1, x_i = 66.554055, błąd bezwzględny = 0.502538
Iteracja: 2, x_i = 44.255989, błąd bezwzględny = 0.503843
Iteracja: 3, x_i = 29.389435, błąd bezwzględny = 0.505847
Iteracja: 4, x_i = 19.476583, błąd bezwzględny = 0.508963
Iteracja: 5, x_i = 12.865175, błąd bezwzględny = 0.513900
Iteracja: 6, x_i = 8.453046, błąd bezwzględny = 0.521957
Iteracja: 7, x_i = 5.504251, błąd bezwzględny = 0.535730
Iteracja: 8, x_i = 3.525977, błąd bezwzględny = 0.561057
Iteracja: 9, x_i = 2.185383, błąd bezwzględny = 0.613436
Iteracja: 10, x_i = 1.251379, błąd bezwzględny = 0.746380
Iteracja: 11, x_i = 0.546928, błąd bezwzględny = 1.288014
Iteracja: 12, x_i = -0.124919, błąd bezwzględny = 5.378247
Iteracja: 13, x_i = -1.240055, błąd bezwzględny = 0.899263
Iteracja: 14, x_i = -1.045616, błąd bezwzględny = 0.185956
Iteracja: 15, x_i = -1.001988, błąd bezwzględny = 0.043541
Iteracja: 16, x_i = -1.000004, błąd bezwzględny = 0.001984
Iteracja: 17, x_i = -1.000000, błąd bezwzględny = 0.000004
```

[187]: -1.0000000000155624

3 Metoda bisekcji

Poniżej znajduje się zaimplementowany algorytm metody Newtona

```
[188]: # Funkcja, dla danej funkcji f, dwóch punktów startowych x0 <= x1 zwróci
      ↪ pierwiastek z dokładnością do .
      # Ponieważ metoda może być rozbieżna ograniczę liczbę iteracji do M.

function Bisection(f, x0, x1, , M, print = false)
    a = Horner(f, x0)[1]
    b = Horner(f, x1)[1]

    if (sign(a) == sign(b))
```

```

        return x0
    end

    for i = 1:M
        x2 = ((x0 + x1) / 2)

        v = Horner(f, x2)[1]

        if print
            @printf("Iteracja: %d, a = %f, b = %f, c = %f, f(c) = %f\n", i, x0,
↪x1, x2, v)
        end

        if (abs(v) < )
            return x2
        end

        if (sign(a) != sign(v))
            x1 = x2
        else
            x0 = x2
        end
    end

    return x0
end

```

[188]: Bisection (generic function with 2 methods)

[189]: Bisection(f, -5, 5, 1.0e-10, 20)

[189]: -1.0000038146972656

[190]: Bisection(f, -50, 50, 1.0e-10, 20)

[190]: -1.0000228881835938

[191]: Bisection(f, -3, 16, 1.0e-10, 20, true)

```

Iteracja: 1, a = -3.000000, b = 16.000000, c = 6.500000, f(c) = 324.375000
Iteracja: 2, a = -3.000000, b = 6.500000, c = 1.750000, f(c) = 11.171875
Iteracja: 3, a = -3.000000, b = 1.750000, c = -0.625000, f(c) = 0.521484
Iteracja: 4, a = -3.000000, b = -0.625000, c = -1.812500, f(c) = -3.481689
Iteracja: 5, a = -1.812500, b = -0.625000, c = -1.218750, f(c) = -0.543671
Iteracja: 6, a = -1.218750, b = -0.625000, c = -0.921875, f(c) = 0.144520
Iteracja: 7, a = -1.218750, b = -0.921875, c = -1.070313, f(c) = -0.150860
Iteracja: 8, a = -1.070313, b = -0.921875, c = -0.996094, f(c) = 0.007782

```

```

Iteracja: 9, a = -1.070313, b = -0.996094, c = -1.033203, f(c) = -0.068648
Iteracja: 10, a = -1.033203, b = -0.996094, c = -1.014648, f(c) = -0.029729
Iteracja: 11, a = -1.014648, b = -0.996094, c = -1.005371, f(c) = -0.010800
Iteracja: 12, a = -1.005371, b = -0.996094, c = -1.000732, f(c) = -0.001466
Iteracja: 13, a = -1.000732, b = -0.996094, c = -0.998413, f(c) = 0.003169
Iteracja: 14, a = -1.000732, b = -0.998413, c = -0.999573, f(c) = 0.000854
Iteracja: 15, a = -1.000732, b = -0.999573, c = -1.000153, f(c) = -0.000305
Iteracja: 16, a = -1.000153, b = -0.999573, c = -0.999863, f(c) = 0.000275
Iteracja: 17, a = -1.000153, b = -0.999863, c = -1.000008, f(c) = -0.000015
Iteracja: 18, a = -1.000008, b = -0.999863, c = -0.999935, f(c) = 0.000130
Iteracja: 19, a = -1.000008, b = -0.999935, c = -0.999971, f(c) = 0.000057
Iteracja: 20, a = -1.000008, b = -0.999971, c = -0.999990, f(c) = 0.000021

```

[191]: -1.0000076293945312

4 Metoda wyznaczania pierwiastków wielomianów kwadratowych

Przed implementacją metody Bairstowa, potrzebuję mieć algorytm numerycznie poprawny, który znajdzie pierwiastki funkcji kwadratowej. Mogę to zrobić wyznaczając wyróżnik funkcji i używając istniejących wzorów Viete'a uważając, aby nie utracić cyfr znaczących.

[192]: *# Funkcja, dla danej funkcji f zwróci jej pierwiastki zespolone*

```

function solveQuadratic(f)
    a = f[2]
    b = f[1]
    c = f[0]

    x1 = 0
    x2 = 0

    Δ = b * b - 4 * a * c

    if (Δ > 0)

        if (b > 0)
            x1 = (-b - sqrt(Δ)) / (2 * a)
        else
            x1 = (-b + sqrt(Δ)) / (2 * a)
        end
        x2 = c / (a * x1)

    elseif (Δ == 0)
        x1 = -b / (2 * a)
        x2 = -b / (2 * a)
    else

```

```

        if (b > 0)
            x1 = (-b - sqrt(-Δ)*im) / (2 * a)
        else
            x1 = (-b + sqrt(-Δ)*im) / (2 * a)
        end
        x2 = c / (a * x1)
    end

    return x1, x2
end

```

[192]: solveQuadratic (generic function with 1 method)

[193]: solveQuadratic(Polynomial([-1,0,1]))

[193]: (1.0, -1.0)

[194]: solveQuadratic(Polynomial([1,0,1]))

[194]: (0.0 + 1.0im, 0.0 - 1.0im)

[195]: solveQuadratic(Polynomial([5,2,3]))

[195]: (-0.3333333333333333 - 1.247219128924647im, -0.3333333333333333 + 1.247219128924647im)

[196]: roots(Polynomial([5,2,3]))

[196]: 2-element Array{Complex{Float64},1}:
 -0.33333333333333337 - 1.2472191289246473im
 -0.33333333333333337 + 1.2472191289246473im

5 Metoda Bairstowa

Poniżej znajduje się zaimplementowany algorytm metody Bairstowa.

[197]: *# Funkcja, dla danej funkcji f, startowych przybliżeń v, u zwraca wszystkie*
↪ pierwiastki
wielomianu trzeciego stopnia. Maksymalna liczba iteracji to M.

```

function Bairstow(f, u, v, M)
    n = length(f)

    b = zeros(n)
    c = zeros(n)

    b[n] = f[n - 1]

```

```

c[n - 1] = f[n - 1]

for j = 1:M
    b[n-1] = f[n - 2] + u * b[n]
    for k = n - 2:-1:1
        b[k] = f[k - 1] + u * b[k + 1] + v * b[k + 2]
        c[k] = b[k + 1] + u * c[k + 1] + v * c[k + 2]
    end

    J = c[1] * c[3] - c[2] * c[2]
    u = u + (c[2] * b[2] - c[3] * b[1]) / J
    v = v + (c[2] * b[1] - c[1] * b[2]) / J
end

quadratic = Polynomial([-v, -u, 1])
x1, x2 = solveQuadratic(quadratic)

if (x1 != 0 && x2 != 0)
    x3 = -f[0] / (f[3] * x1 * x2)
else
    x3 = -f[2] / v[3] - x1 - x2
end

return [x1, x2, x3]
end

```

[197]: Bairstow (generic function with 1 method)

[198]: Bairstow(f, 1, 1, 40)

[198]: 3-element Array{Complex{Float64},1}:
3.5578623851139984e-17 + 1.0im
3.5578623851139984e-17 - 1.0im
-1.0 + 0.0im

[199]: roots(f)

[199]: 3-element Array{Complex{Float64},1}:
-1.0000000000000009 + 0.0im
-7.771561172376096e-16 - 0.9999999999999998im
-7.771561172376096e-16 + 0.9999999999999998im

[200]: Bairstow(f, -0.5, -0.5, 40)

[200]: 3-element Array{Complex{Float64},1}:
5.442873907761786e-17 + 1.0im
5.442873907761786e-17 - 1.0im

-1.0 + 0.0im

6 Testy numeryczne

Zaimplementowałem trzy różne metody szukania pierwiastków wielomianów trzeciego stopnia. Ponieważ metoda Newtona i bisekcji potrzebują mieć sensowne dane wejściowe, aby znaleźć chociaż jeden pierwiastek, to pokażę jak szybko i z jakim błędem są w stanie go znaleźć. Na początek kilka testów przygotowanych, a później kilka wielomianów wylosowanych za pomocą Julii.

Zdefiniowałem dwie funkcje testujące. Pierwsza porównuje zbieżność metody Newtona i bisekcji do jednego pierwiastka. Druga pokazuje zbieżność metody Bairnstowa do wszystkich pierwiastków.

```
[201]: # Wyświetla ilość cyfr znaczących

function Test1(f, x0, x1, , MaxM, zero)

    function significantDigits(x)
        return max(0, round(-log10(abs(zero - x))))
    end

    newton = zeros(MaxM)
    bisection = zeros(MaxM)

    for i = 1:MaxM
        newton[i] = significantDigits(Newton(f, x0, , i))
        bisection[i] = significantDigits(Bisection(f, x0, x1, , i))
    end

    default(framestyle = :zerolines)
    plot([newton, bisection], label = ["Newton" "Bisection"],
        linewidth = 3, xlabel = "Iteracja", ylabel="Liczba cyfr znaczących",
        →legend = :topleft)
end
```

[201]: Test1 (generic function with 1 method)

```
[202]: # Wyświetla ilość cyfr znaczących dla każdego pierwiastka

function Test2(f, u, v, MaxM, r1, r2, r3)

    function significantDigits(x)
        return max(0, round(-log10(abs(x))))
    end

    zero = roots(f)
    x0 = zeros(MaxM)
    x1 = zeros(MaxM)
```

```

x2 = zeros(MaxM)

for i = 1:MaxM
    b = Bairstow(f, u, v, i)

    x0[i] = significantDigits(abs(zero[r1] - b[1]))
    x1[i] = significantDigits(abs(zero[r2] - b[2]))
    x2[i] = significantDigits(abs(zero[r3] - b[3]))
end

default(framestyle = :zerolines)
plot([x0, x1, x2], label = ["x0" "x1" "x2"],
     linewidth = 3, xlabel = "Iteracja", ylabel="Liczba cyfr znaczących",
     ↪ legend = :topleft)
end

```

[202]: Test2 (generic function with 1 method)

6.0.1 Test 1

$$f(x) = -\frac{8}{5}x^3 + 2x^2 + 17x - 2$$

```

[203]: f = Polynomial([-2, 17, 2, -1.6])

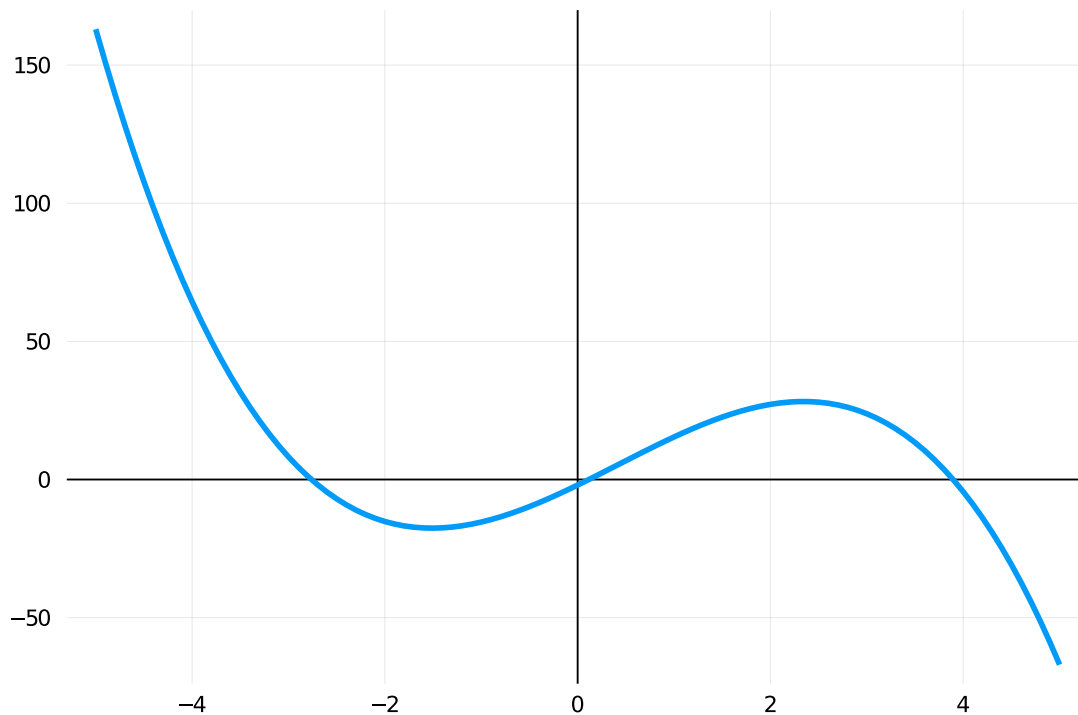
default(framestyle = :zerolines)

M = 15
    = 1.0e-10

plot(f, -5, 5, linewidth = 3, label = false)

```

[203]:

[204]: `roots(f)`

[204]: 3-element Array{Float64,1}:
 -2.7614849059271953
 0.11620606285418353
 3.89527884307301

[205]: `Bairstow(f, 0.3, 0.3, M)`

[205]: 3-element Array{Float64,1}:
 3.89527884307301
 -2.7614849059271935
 0.1162060628541836

[206]: `Newton(f, 1.7, , M, true)`

Iteracja: 1, $x_i = -0.799919$, błąd bezwzględny = 3.125214
 Iteracja: 2, $x_i = 0.458353$, błąd bezwzględny = 2.745202
 Iteracja: 3, $x_i = 0.118487$, błąd bezwzględny = 2.868379
 Iteracja: 4, $x_i = 0.116206$, błąd bezwzględny = 0.019626
 Iteracja: 5, $x_i = 0.116206$, błąd bezwzględny = 0.000004

[206]: 0.11620606285419885

[207]: `Bisection(f, -1, 3, , M, true)`

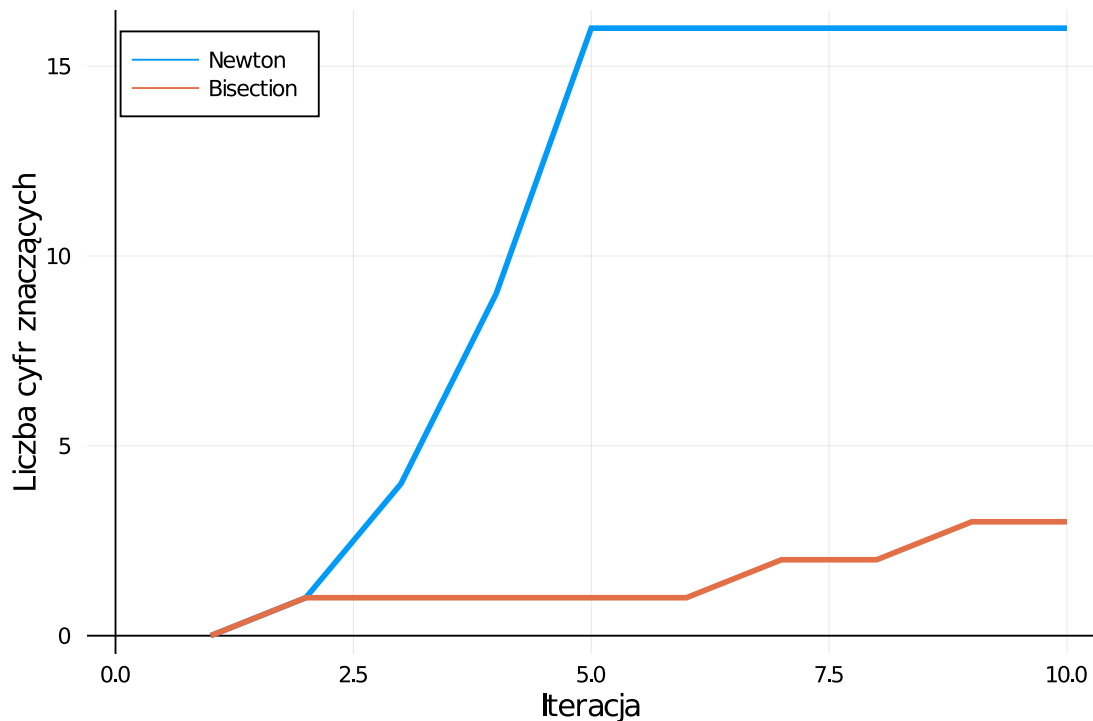
```
Iteracja: 1, a = -1.000000, b = 3.000000, c = 1.000000, f(c) = 15.400000
Iteracja: 2, a = -1.000000, b = 1.000000, c = 0.000000, f(c) = -2.000000
Iteracja: 3, a = 0.000000, b = 1.000000, c = 0.500000, f(c) = 6.800000
Iteracja: 4, a = 0.000000, b = 0.500000, c = 0.250000, f(c) = 2.350000
Iteracja: 5, a = 0.000000, b = 0.250000, c = 0.125000, f(c) = 0.153125
Iteracja: 6, a = 0.000000, b = 0.125000, c = 0.062500, f(c) = -0.930078
Iteracja: 7, a = 0.062500, b = 0.125000, c = 0.093750, f(c) = -0.389990
Iteracja: 8, a = 0.093750, b = 0.125000, c = 0.109375, f(c) = -0.118793
Iteracja: 9, a = 0.109375, b = 0.125000, c = 0.117188, f(c) = 0.017078
Iteracja: 10, a = 0.109375, b = 0.117188, c = 0.113281, f(c) = -0.050879
Iteracja: 11, a = 0.113281, b = 0.117188, c = 0.115234, f(c) = -0.016906
Iteracja: 12, a = 0.115234, b = 0.117188, c = 0.116211, f(c) = 0.000085
Iteracja: 13, a = 0.115234, b = 0.116211, c = 0.115723, f(c) = -0.008411
Iteracja: 14, a = 0.115723, b = 0.116211, c = 0.115967, f(c) = -0.004163
Iteracja: 15, a = 0.115967, b = 0.116211, c = 0.116089, f(c) = -0.002039
```

[207]: 0.1160888671875

Metoda bisekcji i Newtona

[208]: `zero = roots(f)[2]`
`Test1(f, -1, 2.3, 1.0e-10, 10, zero)`

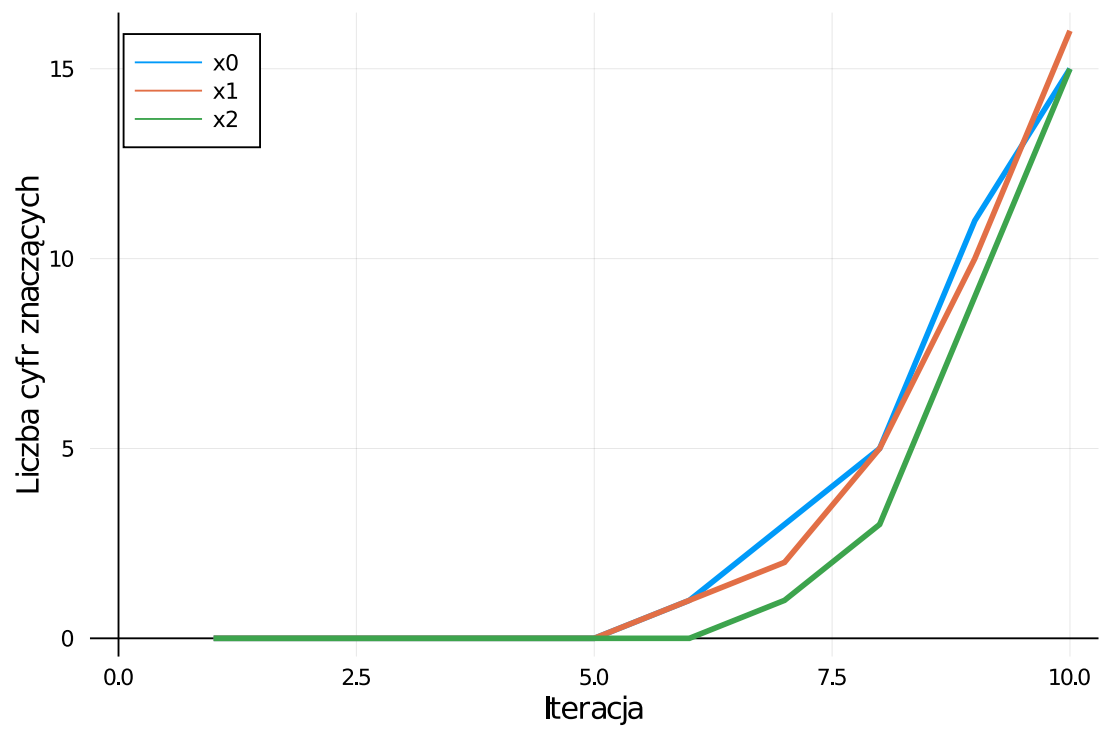
[208]:

Metoda Bairstowa

[210]: Test2(f, 0.1, 0.1, 10, 1, 2, 3)

[210]:

[]: